

Arbejdsskader blandt FOAs medlemmer

2000-2009

Indholdsfortegnelse

1.	Om undersøgelsen	4
2.	Resumé	5
3.	Udviklingen i anmeldte arbejdsskader	6
4.	Udviklingen i anerkendte arbejdsskader	7
5.	FOAs medlemmer udsættes for flere arbejdsskader end andre i arbejdsstyrken	9
6.	Anerkendelsesprocent i FOA sammenlignet med den øvrige arbejdsstyrke	10
7.	Ulykker blandt FOAs medlemmer	11
8.	Erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer	13
	8.1. Udvikling i sygdomme i bevægeapparatet	15
	8.2. Psykiske sygdomme	16
9.	Erstatninger	18
	9.1. Erstatninger ved ulykker	18
	9.2. Erstatninger ved erhvervssygdomme	19
	9.3. Udviklingen i erstatninger	20
	9.4. Forebyggelse af arbejdsskader: Hvad er perspektiverne?	20
10.	Køn, sektor og anerkendelse af arbejdsskader	21
11.	Anerkendte arbejdsskader og sektor	22
Bilag A	Arbejdsskader i Social- og Sundhedssektoren	23
Bilag B	Kost- og Servicesektoren	25
Bilag C	Pædagogisk Sektor	27
Bilag D	Teknik og servicesektoren	29
Bilag E.	Antal anmeldte arbejdsskader i FOAs afdelinger	31

Arbejdsskader blandt FOAs medlemmer

– er udgivet af FOA – Fag og Arbejde.
Rapporten henvender sig hovedsagligt til politikere og beslutningstagere i stat, regioner og kommuner.

Politisk ansvarlig: Inger Bolwinkel

Redaktion: Katrine Bonde Nielsen og Helle Thunø

Layout: GraFOA Maja Honoré

Tryk: FOAs Trykkeri og Pjec1heden, april 2011

Arbejdsskader blandt FOAs medlemmer

2000-2009

1. Om undersøgelsen

Formålet med denne undersøgelse er, at:

- finde ud af, hvor mange af FOAs medlemmer, der har *anmeldt* en arbejdsskade til Arbejdsskadestyrelsen i perioden 2000- 2009, og hvor mange, der har fået *anerkendt* deres arbejdsskade.
- se, hvilke typer af arbejdsskader FOAs medlemmer anmelder, og hvilke typer af arbejdsskader som FOAs medlemmer har sværest ved at få anerkendt.
- se nærmere på anmeldte psykiske sygdomme, og hvilke diagnoser der ligger bag.
- finde ud af, hvor meget FOAs medlemmer får i erstatning for anerkendte arbejdsskader, og sammenligne med den øvrige arbejdsstyrke.

Arbejdsskader er en fællesbetegnelse for *arbejdsulykker* og *erhvervssygdomme*. En ulykke er en fysisk eller en psykisk skade, som opstår efter en hændelse eller en påvirkning, der er sket pludseligt eller inden for 5 dage. En erhvervssygdom er en sygdom eller en lidelse, der er opstået efter længere tids påvirkning fra arbejdet eller de forhold, arbejdet foregår under. I visse tilfælde er det dog vanskeligt at trække en skarp grænse mellem, hvad der er en ulykke, og hvad der er en erhvervssygdom.

Denne undersøgelse er foretaget ved at sammenkøre FOAs medlemsregister med Arbejdsskadestyrelsens register for årene 2000 til 2009.

Anmeldte arbejdsskader behandles løbende i Arbejdsskadestyrelsen, og nogle skader tager mange år at behandle. Derfor vil nogle arbejdsskader for 2008 og 2009 endnu ikke være anmeldt, og andre ikke være færdigbehandlet endnu.

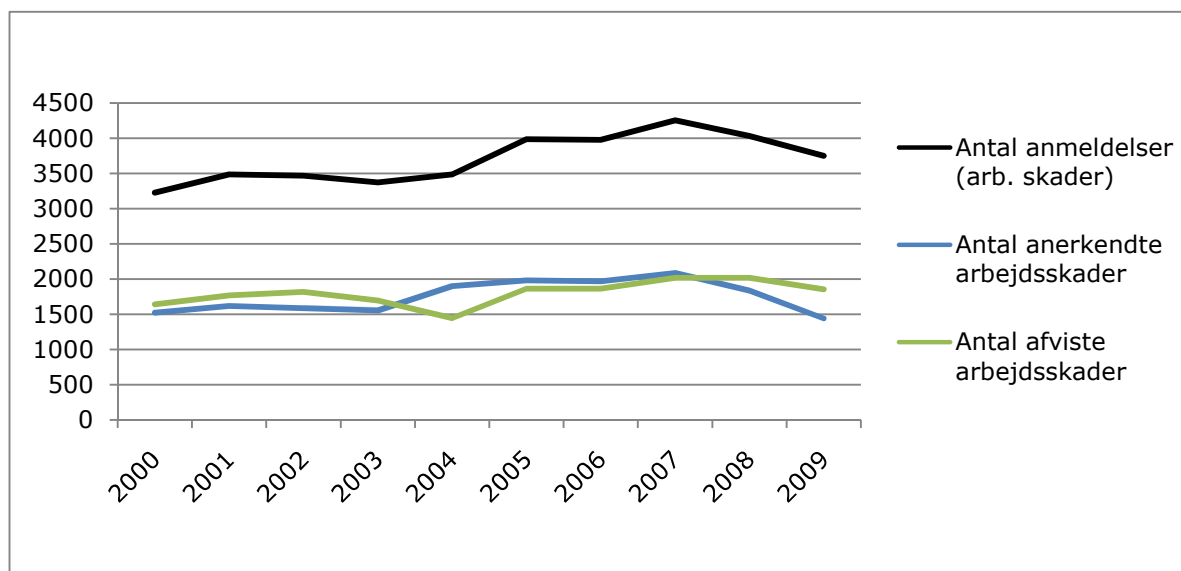
2. Resumé

- FOAs medlemmer er overrepræsenteret i arbejdsskadestatistikken. 2 procent af FOAs medlemmer anmeldte en arbejdsskade i 2009, mod 1,3 procent blandt arbejdsstyrken i øvrigt.
- FOAs medlemmer anmelder i gennemsnit 4000 arbejdsskader årligt (2005 til 2009). Heraf anerkendes ca. halvdelen. Over de sidste 10 år har FOAs medlemmer samlet fået tilkendt 2.2 mia. kroner i erstatninger for anerkendte arbejdsskader.
- Medlemmerne anmelder i 2009 43 procent flere erhvervssygdomme end de gjorde i 2000. Antallet af anmeldte arbejdsulykker er derimod mere stabilt.
- FOAs medlemmer fik i 2008 anerkendt 74 procent af de anmeldte arbejdsulykker. Derimod anerkendes kun 19 procent af de anmeldte erhvervssygdomme.
- Det betyder, at FOAs medlemmer får færre arbejdsskader anerkendt sammenlignet med den øvrige arbejdsstyrke. I 2008 fik 78 procent af arbejdsstyrken anerkendt deres arbejdsulykke, og 23 procent fik anerkendt deres erhvervssygdom.
- Langt de hyppigste arbejdsulykker blandt FOAs medlemmer er styrt/fald og overbelastningsulykker. Styrt og fald stod i perioden 2000 til 2009 for 19 procent af anmeldelserne, og overbelastningsskader stod for 49 procent af anmeldelserne.
- Blandt de anmeldte erhvervssygdomme udgjorde sygdomme i bevægeapparatet mere end halvdelen af anmeldelserne (54 procent), psykiske sygdomme udgjorde 17 procent og hudsygdomme udgjorde 14 procent af anmeldelserne. Sygdomme i skulder, nakke og arm samt psykiske sygdomme hører samtidig til de sygdomme, som medlemmerne har sværest ved at få anerkendt.
- FOAs medlemmer får i gennemsnit udbetalt 115.187 kr. for hver anerkendt arbejdsulykke, mod 134.354 kr. i gennemsnit for alle andre anerkendte arbejdsulykker i Arbejdsskadestyrelsen. De største erstatninger ses ved psykisk chok og de mindste erstatninger ved kontakt med farlige stoffer.
- For erhvervssygdomme er forskellen i erstatninger mindre. FOAs medlemmer får i gennemsnit 223.293 kr. i erstatning for hver anerkendt erhvervssygdom. Til sammenligning får den øvrige arbejdsstyrke i gennemsnit 226.395 kr. De største erstatninger ses ved psykiske sygdomme, rygsygdomme og kræftsygdomme og de mindste erstatninger ved høresygdomme.
- Mandlige medlemmer af FOA får i højere grad anerkendt deres arbejdsskader end kvindelige medlemmer af FOA. I perioden fra 2000 til 2009 fik i alt 75 procent af mænd og 72 procent af kvinder anerkendt deres arbejdsulykker. Ved erhvervssygdomme fik de mandlige FOA-medlemmer anerkendt 22 procent af deres skader mod 19 procent blandt de kvindelige medlemmer.
- Det er især i forhold til de psykiske sygdomme, at kvindelige medlemmer halter efter. Her fik 14 procent af de mandlige medlemmer anerkendt deres sygdom mod kun 3 procent af de kvindelige medlemmer. Blandt dagplejere, som er en typisk kvindefaggruppe, fik kun 8 procent anerkendt deres erhvervssygdomme.
- Der er relativt store forskelle i anerkendelsen af arbejdsskader mellem sektorerne. Anerkendelsesprocenten er højest i Social- og Sundhedssektoren med 52 procent. Herefter følger Teknik- og Servicesektoren (47 procent), Pædagogisk Sektor (43 procent) og Kost- og Servicesektoren (36 procent).
- FOAs medlemmer får i gennemsnit udbetalt mindre i erstatning for deres arbejdsulykker end andre. En ny Højesteretsdom vil dog få stor betydning, da mange deltidsansatte vil være berettiget til at få beregnet deres erstatning som en fuldtidsansat, hvis ansættelsen på nedsat tid er af midlertidig karakter.

3. Udviklingen i anmeldte arbejdsskader

Figur 1 viser udviklingen i antallet af anmeldte, anerkendte og afviste arbejdsskader i perioden fra 2000 til 2009.

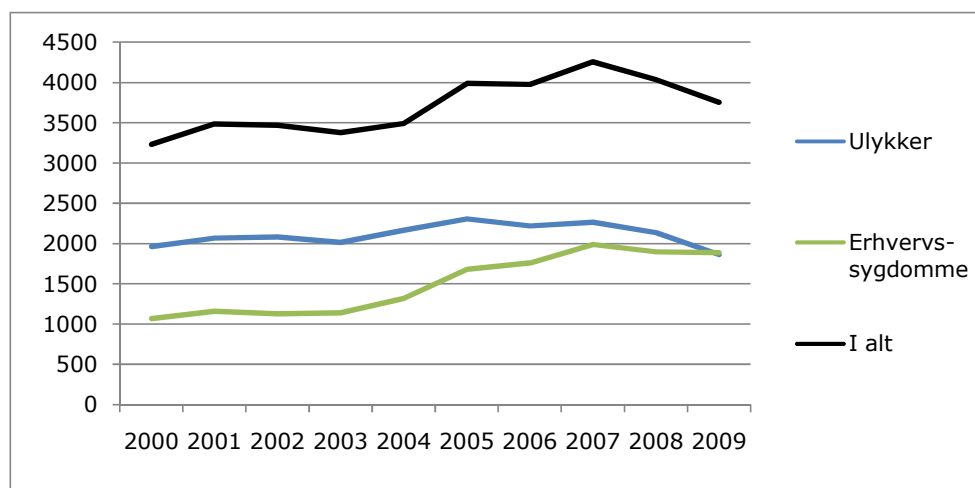
Figur 1. Anmeldte, anerkendte og afviste arbejdsskader blandt FOAs medlemmer 2000 til 2009.

Antallet af anmeldte arbejdsskader lå relativt stabilt omkring 3500 anmeldelser fra 2000 til 2004. Antallet steg i 2005 og har siden svinget omkring 4000 anmeldelser. Antallet af anmeldelser er dog faldet i 2008 og 2009. Det kan til dels forklares ved, at alle skader fra disse år endnu ikke er anmeldt.

Figur 2 nedenfor viser udviklingen i anmeldte skader fordelt på de to typer arbejdsskader – ulykker og erhvervs sygdomme.

Figur 2. Antallet af anmeldte arbejdsskader fordelt på ulykker og erhvervs sygdomme blandt FOAs medlemmer fra 2000 til 2009.

FOAs medlemmer har igennem hele perioden anmeldt flest ulykker. Antallet af anmeldte ulykker er steget svagt fra 1964 ulykker i 2000 til 2268 ulykker i 2007. Herefter er tallet faldet svagt som forventet, da ikke alle ulykker i 2008 og 2009 endnu er anmeldt.

Antallet af anmeldte erhvervssygdomme er derimod steget relativt kraftigt fra 2000 til 2009, og i 2009 overstiger antallet af erhvervssygdomme for første gang antallet af anmeldte ulykker. I 2000 blev der anmeldt 1068 erhvervssygdomme, og i 2009 er det steget til 1889 skader, hvilket svarer til en stigning på 43 procent. Tallet må endda forventes at stige yderligere, når alle anmeldelser fra 2008 og 2009 er registreret.

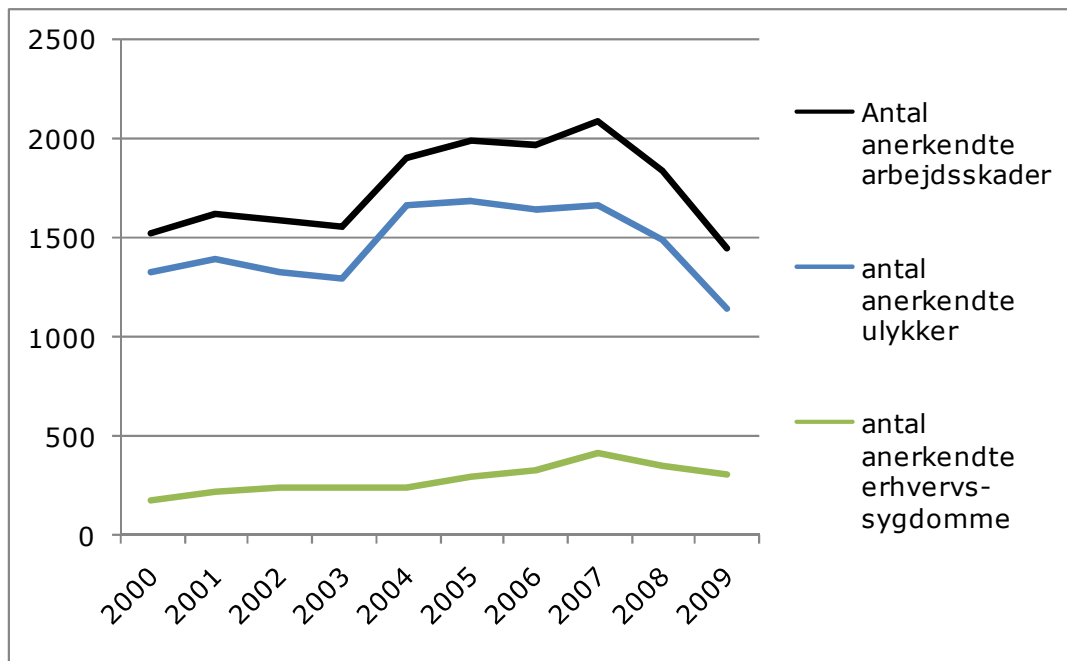
4. Udviklingen i anerkendte arbejdsskader

De anmeldte arbejdsskadesager falder i fire kategorier: Anerkendte sager, afviste sager, henlagte sager og sager under behandling.

Figur 3 nedenfor viser udviklingen i *anerkendte* arbejdsskader fordelt på ulykker og erhvervssygdomme.

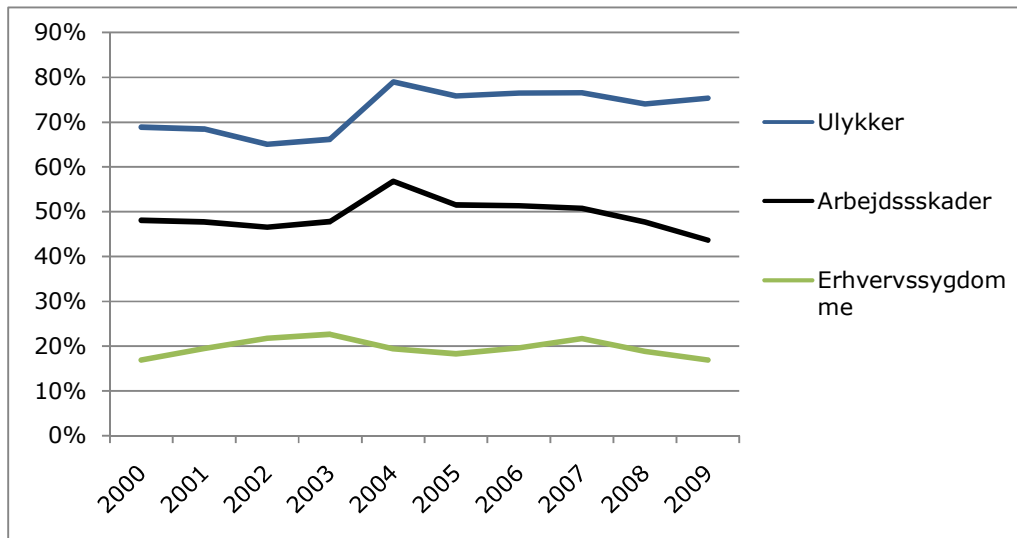
Både antallet af anerkendte ulykker og erhvervssygdomme er steget fra 2000 til 2007, og er herefter som forventet faldet frem til 2009, da mange sager i disse år endnu ikke er afgjort.

Figur 3. Anerkendte arbejdsskader, ulykker og erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer fra 2000 til 2009.

Figur 4 viser anerkendelsesprocenten for arbejdsskader, ulykker og erhvervssygdomme. Anerkendelsesprocenten er beregnet som andelen af *anerkendte* arbejdsskader i forhold til det samlede antal *anmeldte* arbejdsskadesager.

Figur 4. Anerkendelsesprocenten for arbejdsskader, ulykker og erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer fra 2000 til 2009.

Figur 4 viser for det første, at det er meget lettere at få anerkendt en ulykke end en erhvervssygdom. Hvor anerkendelsesprocenten for erhvervssygdomme svinger omkring de 20 procent, ligger anerkendelsesprocenten for ulykker væsentligt højere, og toppede i 2004 med en anerkendelsesprocent på 79 procent.

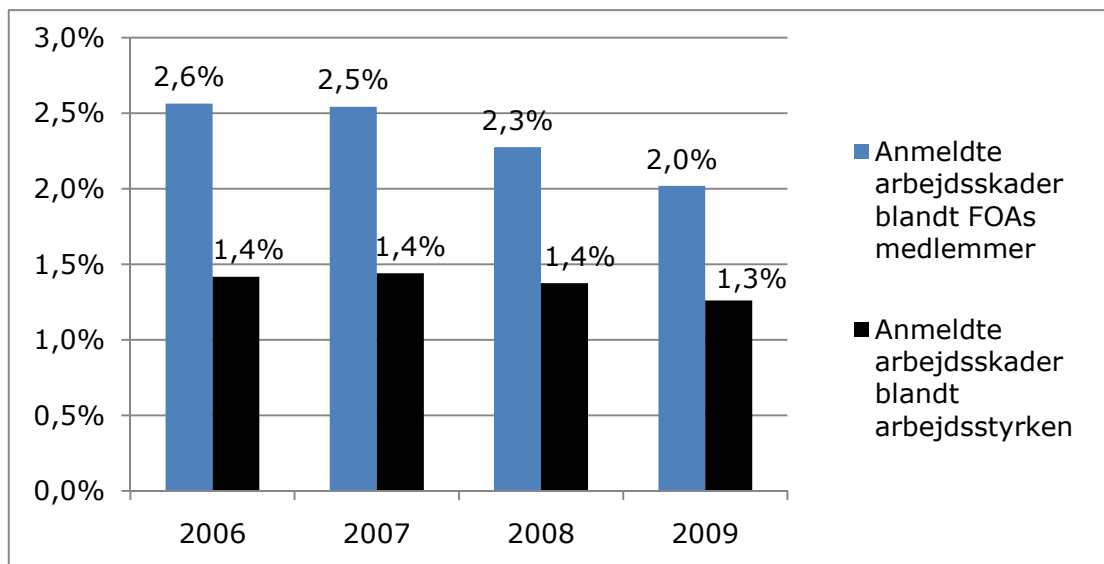
Stigningen skyldes givetvis arbejdsskadereformen, som trådte i kraft i 2004/2005. Et af formålene var netop, at flere ulykker/erhvervssygdomme skulle kunne anerkendes som arbejdsskader.

Anerkendelsesprocenten for erhvervssygdomme har været mere stabil og svinget omkring 20 procent. Så her har reformen ikke virket for FOAs medlemsgrupper.

5. FOAs medlemmer udsættes for flere arbejdsskader end andre i arbejdsstyrken

FOAs medlemmer er overrepræsenteret i arbejdsskadestatistikken. I 2006 anmeldte hvad der svarer til 2,6 procent af medlemmerne en arbejdsskade. Blandt arbejdsstyrken generelt anmeldte kun 1,4 procent en arbejdsskade. Det ses i Figur 5 nedenfor.

Figur 5. Anmeldelsesprocenten for arbejdsskader, ulykker og erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer fra 2006 til 2009.

Andelen af FOAs medlemmer, der har anmeldt en arbejdsskade er faldet fra 2006 til 2009. I 2006 var der 2,6 procent af medlemmerne, der anmeldte en arbejdsskade. I 2009 var det faldet til 2,0 procent. Da der ikke ses samme fald hos arbejdsstyrken generelt, tyder det på, at der er sket et reelt fald blandt FOAs medlemmer.

6. Anerkendelsesprocent i FOA sammenlignet med den øvrige arbejdsstyrke

Anerkendelsesprocenten for FOAs medlemmer ligger gennemgående på niveau med arbejdsstyrken i øvrigt (ASK) eller en smule lavere. Det ses, når man sammenligner anerkendelsesprocenten for FOAs medlemmer med tal fra Arbejdsskadestyrelsen, ASK.

I 2008 fik 19 procent af FOAs medlemmer anerkendt deres erhvervssygdom mod en anerkendelsesprocent på 23 procent for alle Arbejdsskadestyrelsens sager. Tilsvarende fik 74 procent af FOAs medlemmer anerkendt deres arbejdsulykke i 2008, mod en gennemsnitlig anerkendelsesprocent på 78 procent i alle ASK's sager om arbejdsulykker.

Anerkendelsesprocenterne for 2009 er stadig noget usikre, da mange sager endnu ikke er behandlet.

Tabel 1. Arbejdsskader. Anerkendelsesprocent for arbejdsskader blandt FOAs medlemmer og arbejdsskadestyrelsen (ASK) fra 2000 til 2009.

Skadeår	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
FOA	48%	48%	47%	48%	57%	52%	51%	51%	48%	44%
ASK	49%	49%	48%	48%	55%	54%	52%	51%	51%	44%

Tabel 2. Ulykker. Anerkendelsesprocent for ulykker blandt FOAs medlemmer og arbejdsskadestyrelsen (ASK) fra 2000 til 2009.

Skadeår	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
FOA	69%	69%	65%	66%	79%	76%	76%	77%	74%	75%
ASK	73%	72%	69%	69%	80%	79%	79%	78%	78%	74%

Tabel 3. Erhvervssygdomme. Anerkendelsesprocent for Erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer og arbejdsskadestyrelsen (ASK) fra 2000 til 2009.

Skadeår	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
FOA	17%	19%	22%	23%	19%	18%	20%	22%	19%	17%
ASK	20%	21%	21%	21%	19%	22%	20%	23%	23%	20%

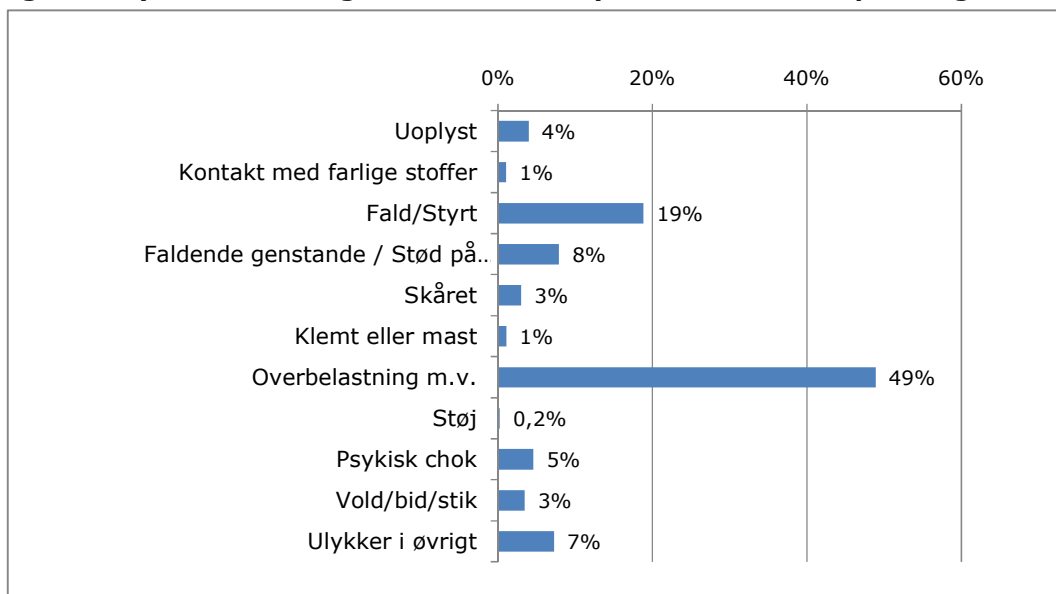
7. Ulykker blandt FOAs medlemmer

FOAs medlemmer kommer ud for mange forskellige typer af ulykker, men to typer står for næsten 70 procent af *anmeldelserne*.

Halvdelen af anmeldelserne, eller 49 procent, skete på grund af overbelastningsskader. Den næsthøypigste skade blandt medlemmerne var fald/styrt (19 procent).

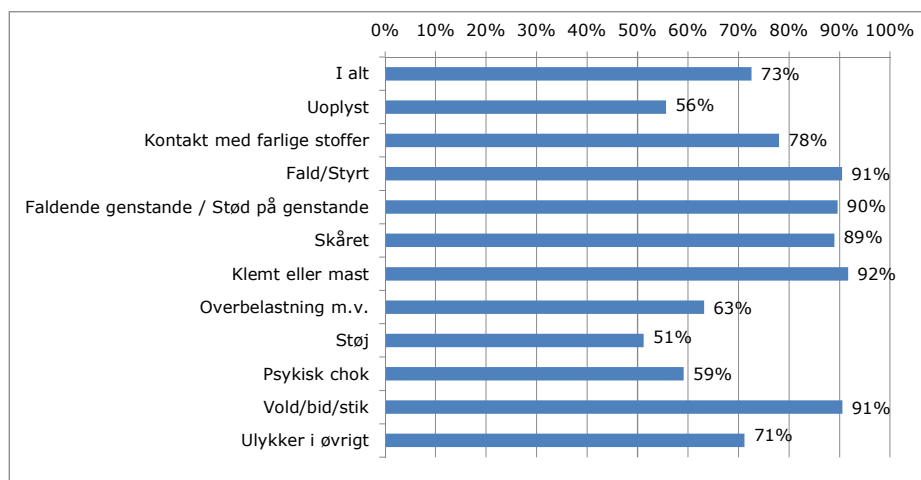
8 procent af anmeldelserne skete på grund af faldende genstande eller stød på genstande, og 5 procent skyldtes psykisk chok.

Figur 6. Ulykker. Fordelingen af anmeldte ulykker 2000 – 2009 på årsag.

Anerkendelsesprocenten varierer meget mellem de enkelte typer af ulykker. Det viser Figur 7.

Figur 7. Ulykker. Anerkendelsesprocent for ulykker fordelt på årsag. 2000 til 2009.

I gennemsnit bliver 73 procent af ulykkerne anerkendt. Den højeste anerkendelsesprocent ses ved skader, som skyldes, at medlemmet er blevet klemt eller mast. Her anerkendes 92 procent, eller 9 ud af 10 skader. Den laveste anerkendelsesprocent ses ved skader på grund af støj (51 procent).

Den mest almindelige arbejdsskade blandt FOAs medlemmer, overbelastningsskader, har også en relativ lav anerkendelsesprocent, nemlig 63 procent. Halvdelen af alle anmeldelser skyldes overbelastningsskader.

Forskellene i anerkendelsesprocenterne skyldes blandt andet, at det for nogle ulykker er særligt svært at løfte bevisbyrden for, at det er arbejdet, der er årsag til skaden hos medlemmet.

Der er også forskelle i anerkendelsesprocenten for ulykker når man sammenligner FOA-medlemmernes arbejdsskadesager med den øvrige arbejdsstyrke. Det ses i Tabel 4.

Tabel 4. Ulykker. Anerkendelsesprocent for ulykker fordelt på årsag. FOAs medlemmer og arbejdsskadestyrelsen (ASK) fra 2000 til 2009.

	I alt	Uoplyst	Kontakt med farlige stoffer	Fald/Styrt	Faldende genstande /Stød på genstande	Skåret	Klemt eller mast	Overbelastning m.v.	Støj	Psykisk chok	Vold/bid/stik	Ulykker i øvrigt
FOA	73%	56%	78%	91%	90%	89%	92%	63%	51%	59%	91%	71%
ASK	75%	53%	81%	78%	88%	91%	93%	59%	59%	61%	86%	71%

For skaderne som fald/styrt, faldende genstande, overbelastning og vold/bid/stik, får FOAs medlemmer anerkendt flere skader end arbejdsstyrken generelt.

Omvendt får FOAs medlemmer anerkendt færre skader, som skyldes kontakt med farlige stoffer, hvor medlemmer har skåret sig, blevet klemt/mast, været udsat for støj eller fået et psykisk chok.

8. Erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer

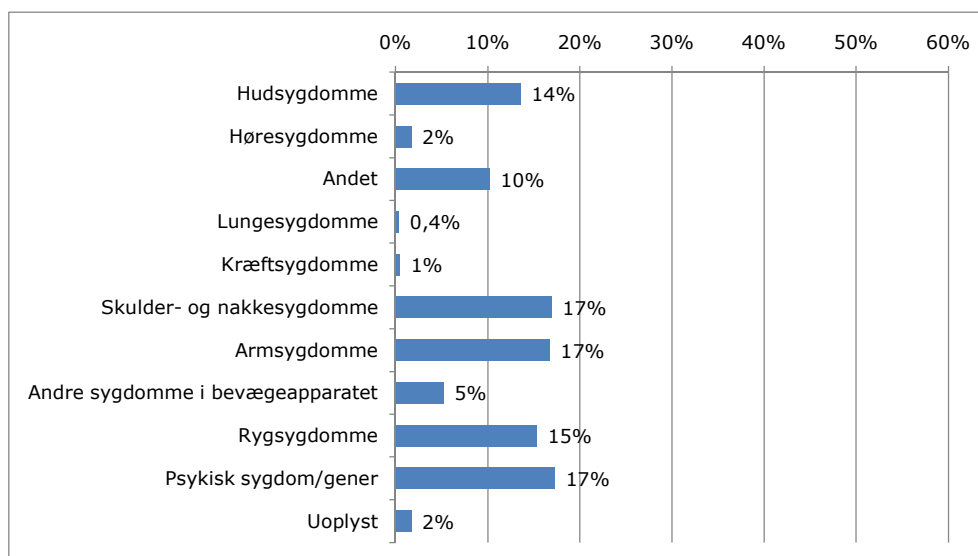
Mere end halvdelen af de *anmeldte* erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer skyldes sygdomme i bevægeapparatet (54 procent). Det viser Figur 8 nedenfor.

De tæller skulder- og nakkesygdomme (17 procent), armsygdomme (17 procent), rygsygdomme (15 procent) og andre sygdomme i bevægeapparatet (5 procent).

På arbejdsmarkedet generelt stod sygdomme i bevægeapparatet kun for 43 procent af anmeldte erhvervssygdomme i 2008.

Blandt FOAs medlemmer fordelte de øvrige erhvervssygdomme sig først og fremmest på psykiske sygdomme/gener (17 procent) og hudsygdomme (14 procent).

Figur 8. Erhvervssygdomme. Fordelingen af anmeldte erhvervssygdomme 2000 – 2009 på diagnose.

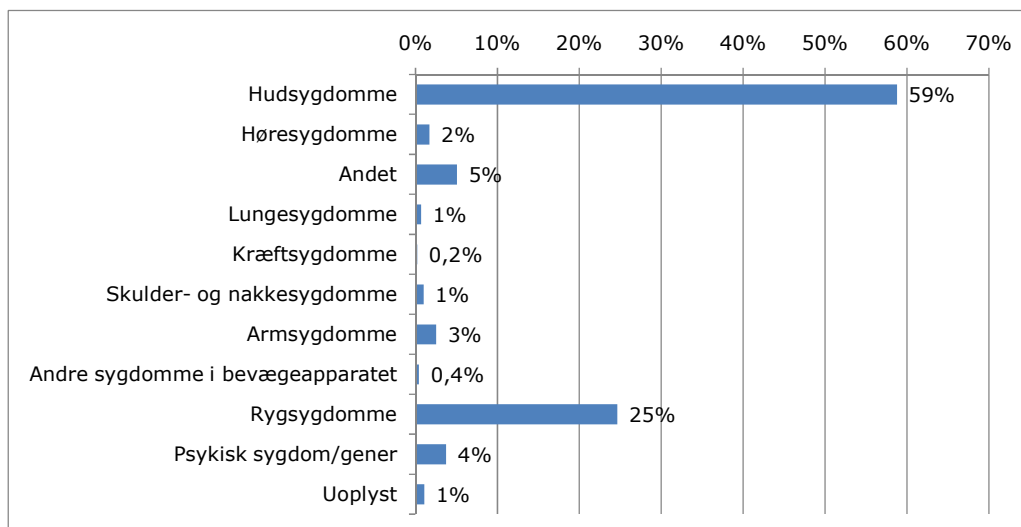

Figur 9 på næste side viser, hvordan de *anerkendte* erhvervssygdomme fordeler sig på diagnose. Der er tydelige forskelle mellem Figur 8 og Figur 9. Sygdomme i bevægeapparatet fylder relativt lidt i de anerkendte sygdomme, nemlig i alt 29 procent, selvom de stod for 54 procent af de anmeldte sygdomme.

Derimod står hudsygdomme for 59 procent af de anerkendte erhvervssygdomme, selvom de kun stod for 14 procent af de anmeldte sygdomme.

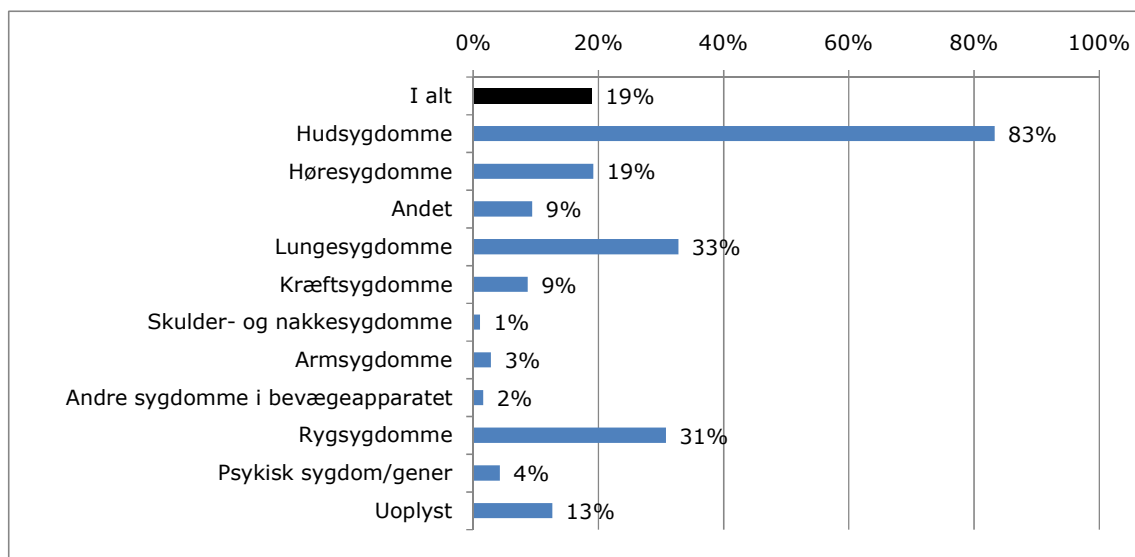
Forskellen skyldes store variationer i anerkendelsesprocenten mellem de enkelte erhvervssygdomme. Det viser figur 10.

Figur 9. Erhvervssygdomme. Fordelingen af anerkendte erhvervssygdomme 2000 – 2009 på diagnose.

Figur 10 viser, at hvor 8 ud af 10 anmeldte hudsygdomme anerkendes, anerkendes kun 1 ud af 100 af en de oftest forekommende erhvervssygdomme, nemlig skulder- og nakkesygdomme. Samme lave anerkendelsesprocent findes for armsygdomme og øvrige sygdomme i bevægeapparatet.

Figur 10. Erhvervssygdomme. Anerkendelsesprocent for erhvervssygdomme fordelt på diagnose. For årene 2000 til 2009.

Midt i mellem disse to yderpunkter finder vi rygpsykiatri, som har en anerkendelsesprocent på 31. Det skyldes, at rygpsykiatri er optaget på fortegnelsen over erhvervssygdomme.

Tabel 5 viser anerkendelsesprocenten for erhvervssygdomme for FOAs medlemmer og for den øvrige arbejdsstyrke (ASK).

Tabel 5. Erhvervssygdomme. Anerkendelsesprocent for erhvervssygdomme fordelt på diagnose. FOAs medlemmer og arbejdsskadestyrelsen (ASK) fra 2000 til 2009.

	FOA	ASK
Hudsygdomme	83%	76%
Høresygdomme	19%	36%
Andet	9%	17%
Lungesygdomme	33%	39%
Kræftsygdomme	9%	46%
Skulder- og nakkesygdomme	1%	7%
Armsygdomme	3%	9%
Andre sygdomme i bevægeapparatet	2%	7%
Rygsygdomme	31%	16%
Psykisk sygdom/gener	4%	6%
Uoplyst	13%	16%
I alt	19%	21%

FOAs medlemmer får generelt anerkendt færre af deres erhvervssygdomme end andre medlemmer af arbejdsstyrken. Kun to sygdomme anerkendes i højere grad for FOAs medlemmer end andre arbejdstagere, nemlig hudsygdomme og ryggsygdomme.

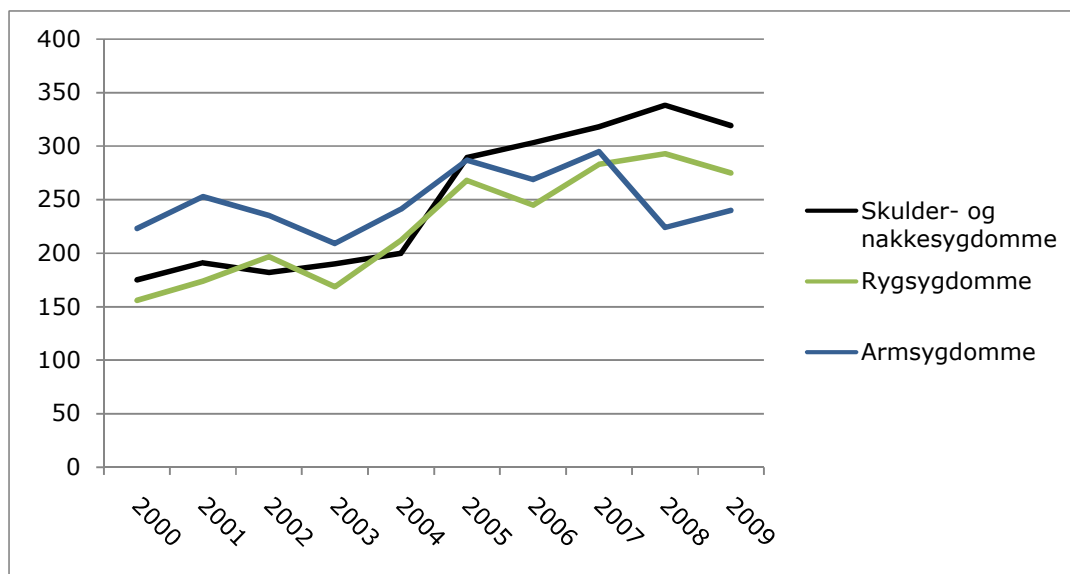
Særligt kræftsygdomme anerkendes i mindre grad for FOA-medlemmer end andre. 9 procent af FOA-medlemmernes kræftsygdomme anerkendes, mod 46 procent af kræftsygdomme blandt arbejdsstyrken generelt.

8.1. Udvikling i sygdomme i bevægeapparatet

FOAs medlemmer anmelder stadig flere sygdomme i bevægeapparatet. Særligt antallet af sygdomme i skulder og nakke er steget, så det i 2009 er den mest udbredte sygdom i bevægeapparatet.

Dermed følger FOAs medlemmer en tendens, som også ses på arbejdsmarkedet generelt (Arbejdsskadestyrelsen, 2009).

Figur 11. Udvikling i anmeldte sygdomme i bevægeapparatet blandt FOAs medlemmer. 2000 - 2009.

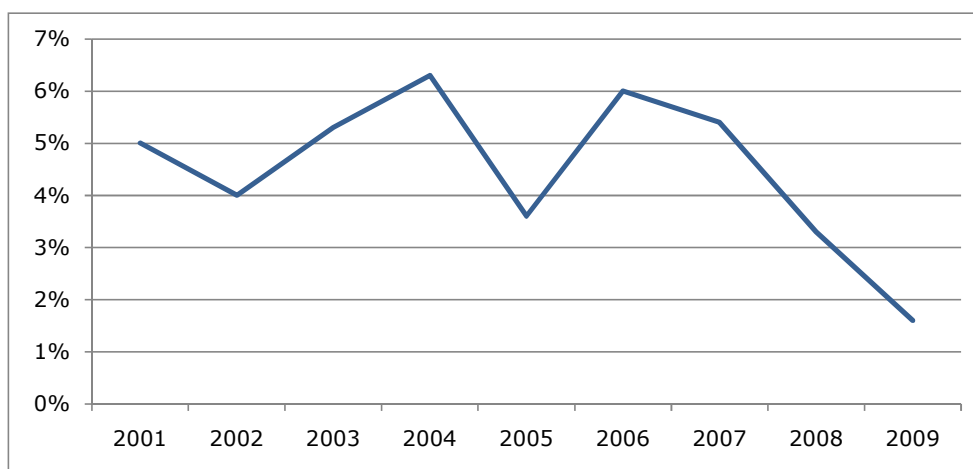
8.2. Psykiske sygdomme

2599 FOA-medlemmer har mellem 2000 og 2009 anmeldt en psykisk sygdom som arbejdsskade. Fra 2006 til 2009 anmeldte medlemmerne i gennemsnit 391 psykiske sygdomme om året, og i 2009 er der allerede anmeldt 423 psykiske sygdomme. Det peger på, at antallet er stigende.

Ifølge Arbejdsskadestyrelsens opgørelser er det netop kvinder ansat i den offentlige sektor, der anmelder flest psykiske sygdomme. Og her står ansatte i plejesektoren for en meget stor andel af anmeldelserne. Nærmere bestemt står den arbejdsfunktion, som hedder plejearbejde på institutioner, for 15 procent af alle anmeldelser blandt danske kvinder. Gruppen tæller store FOA-faggrupper i Social- og Sundhedssektoren samt pædagogmedhjælpere.

Anerkendelsesprocenten for psykiske sygdomme svinger omkring 5 procent. Det ses i Figur 12¹.

Figur 12. Anerkendelsesprocent for psykiske sygdomme blandt FOA-medlemmer. 2001 til 2009.

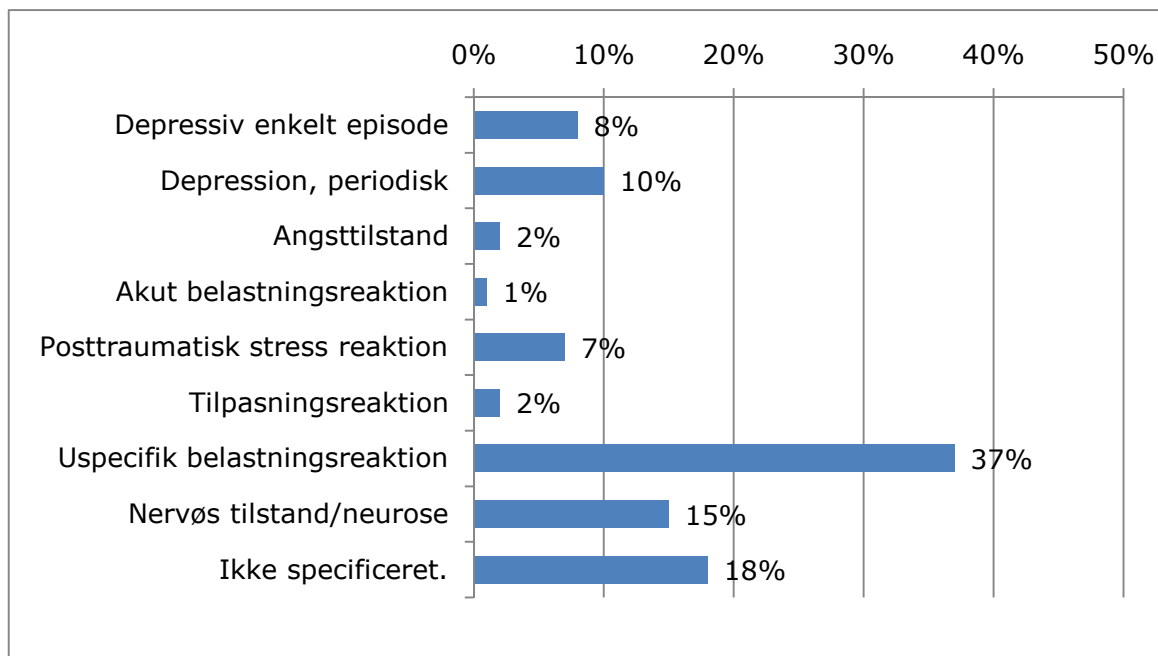

¹ Figur 12 viser ikke tal fra 2000, da der i det år var færre end 5 anerkendte sager

En del af den lave anerkendelsesprocent i 2008 og 2009 kan forklares ved, at der stadig er sager fra disse år, som ikke er færdigbehandlet.

Figur 13 viser, hvilke diagnoser, der ligger bag de *anmeldte* psykiske sygdomme.

Figur 13. FOA-medlemmer, der har anmeldt en erhvervssygdom med diagnosen psykisk sygdom. Fordelt på diagnose.

Oftest forekommende diagnose er en uspecifik belastningsreaktion. Den står for 37 procent af anmeldelserne. Denne diagnose bruges blandt andet i tilfælde, hvor påvirkningen ikke har været så psykisk belastende, at der er tale om en *posttraumatisk stressreaktion*. Denne står for 7 procent af de anmeldte skader.

Depression, forstået som en depressiv enkelt episode og periodiske depressioner, står for henholdsvis 8 og 10 procent af anmeldelserne.

Meget få anmeldelser hører til i kategorierne angsttilstand (2 procent), akutte belastningsreaktioner (1 procent) og tilpasningsreaktioner (2 procent).

Endelig er neuroser årsag til 15 procent af anmeldelserne. Dertil kommer 18 procent, hvis sygdom endnu ikke er specificeret.

9. Erstatninger

9.1. Erstatninger ved ulykker

Størst erstatning får FOAs medlemmer for psykiske chok, overbelastningsskader samt vold, bid og stik. De laveste erstatninger ses ved ulykker, hvor medlemmet er blevet klemt/mast, været i kontakt med farlige stoffer eller har skåret sig.

Tabel 6. Gennemsnitlig erstatningsudgift pr. anerkendt ulykke. For FOA-medlemmer og den øvrige arbejdsstyrke (ASK)

Ulykker	Gennemsnitlig erstatningsudgift pr. anerkendt skade. Kroner.	
	FOA	ASK
Uoplyst	107.464,33	125.084,64
Kontakt med farlige stoffer	38.371,21	77.242,47
Drukning, kvælning	<5*	54.068,66
Fald/styrt	87.333,05	145.737,84
Faldende genstande/stød på genstande	96.329,03	138.849,66
Skåret	39.623,10	61.843,60
Klemt/mast	31.585,76	80.076,49
Overbelastning	137.516,07	144.506,00
Støj	76.270,86	39.379,49
Psykisk chok	146.794,65	198.364,81
Vold/bid/stik	131.654,83	136.139,66
Ulykker i øvrigt	134.722,08	175.574,15
I alt	115.187,43	134.354,07

*Færre end 5 anerkendte skader

FOAs medlemmer får i gennemsnit udbetalt 115.187 kr. i erstatning for hver anerkendt arbejdsskade. Til sammenligning får den øvrige arbejdsstyrke i gennemsnit 134.354 kr. Det viser tal fra Arbejdsskadestyrelsen.

Ifølge Arbejdsskadestyrelsen skyldes en del af forskellen givetvis, at FOAs medlemmer hører til de lavestlønnede på det danske arbejdsmarked, og lønniveauet vil afspejles i erstatningerne.

En anden forklaring er, at FOAs medlemmer (heldigvis) ikke udsættes for så voldsomme ulykker, som eksempelvis ansatte i industrien.

En tredje forklaring er, at en stor andel af FOAs medlemmer er deltidsansatte. FOA-medlemmer arbejder således i gennemsnit 32 timer i ugen. En ny Højesteretsdom fra 2010 kan dog få den betydning, at mange deltidsansatte vil være berettigede til at få beregnet deres erstatning som en fuldtidsansat, såfremt ansættelsen på nedsat tid, anses for at være af midlertidig karakter.

Det kan få stor betydning for fremtidige arbejdsskadesager, men også for tidligere arbejdsskadesager helt tilbage til 1978, som nu skal genoptages, så det kan undersøges, om den hidtidige erstatning er sat for lavt. Derfor kan man i fremtiden forvente en stigning i de tilkendte erstatninger.

9.2. Erstatninger ved erhvervssygdomme

FOAs medlemmer får i gennemsnit 223.293 kr. i erstatning for hver anerkendt erhvervssygdom. Til sammenligning får den øvrige arbejdsstyrke i gennemsnit 226.395 kr. i erstatning for hver anerkendt erhvervssygdom. I forhold til erhvervssygdomme halter FOA-medlemmernes erstatninger altså ikke lige så langt bagefter de øvrige arbejdstagere, som i forhold til ulykker.

Tabel 7. Gennemsnitlig erstatningsudgift pr. anerkendt erhvervssygdom. For FOA-medlemmer og den øvrige arbejdsstyrke (ASK)

Erhvervssygdomme	Gennemsnitlig erstatningsudgift pr. anerkendt skade. Kroner.	
	FOA	ASK
Hudsygdomme	94.223,23	112.475,95
Høresygdomme	19.217,47	25.620,56
Andet	161.846,72	251.144,81
Lungesygdomme	154.342,84	173.577,58
Kræftsygdomme	508.041,33	481.896,59
Skulder- og nakkesygdom	428.040,48	477.021,03
Armsygdomme	180.211,35	220.425,55
Andre sygdomme i bevægeapparat	127.493,33	226.204,86
Rygsygdomme	502.075,91	622.018,12
Psykisk sygdom	583.105,49	261.840,94
Uoplyst	186.204,57	926.996,30
I alt	223.293,83	226.395,76

Størst erstatning får medlemmer, som diagnosticeres for en psykisk sygdom, nemlig 583.105 kr. FOAs medlemmer får også en væsentlig højere erstatning for psykiske sygdomme end andre arbejdstagere.

Laveste erstatninger gives ved høresygdomme.

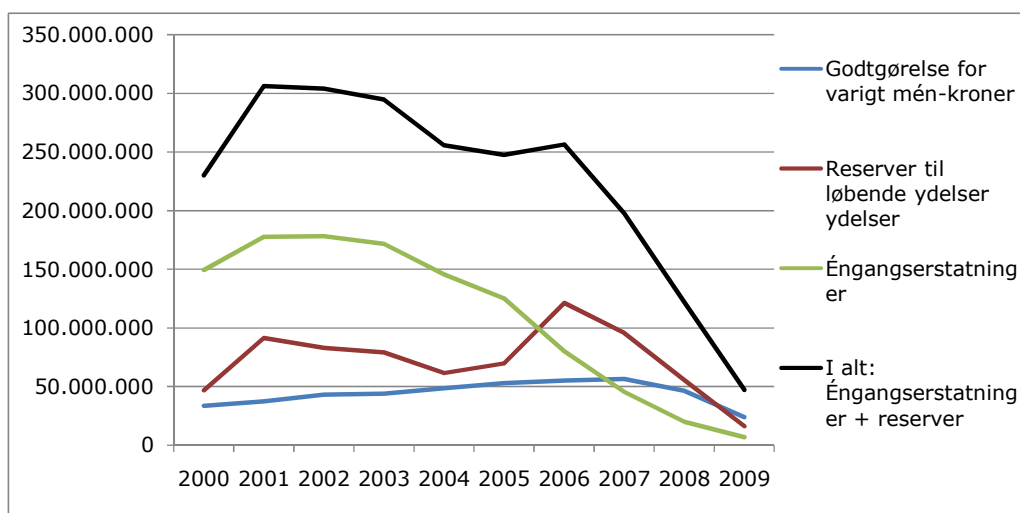
9.3. Udviklingen i erstatninger

FOAs nuværende medlemmer har i årene 2000 til 2009 fået i alt 2.2 mia. kr. udbetalt i erstatning for anerkendte arbejdsskader. Det svarer til, at der årligt udbetales 226.184.841 kr. til medlemmerne i erstatninger.

Beløbet for samlede erstatning beregnes som summen af godtgørelser for varigt mén samt summen af erstatninger for tab af erhvervsevne. Tabet af erhvervsevne består af summen af engangserstatninger samt værdien af reserver hensat til løbende ydelser.

Figur 14 nedenfor viser, hvor meget FOAs nuværende medlemmer, har fået tilkendt i erstatning for skader indtruffet i hvert af årene fra 2000 til 2009. Figuren viser den samlede erstatning og enkeltdele - forstået som godtgørelse for varigt mén, reserver til løbende ydelser og engangserstatninger.

Figur 14. Samlede erstatninger tilkendt FOAs medlemmer. Fordelt på skadesår 2000 til 2009.

Figuren viser en klar tendens til faldende erstatninger. Det skyldes, at der kun er få der modtager erstatning i samme år, som skaden sker. Erstatninger tilkendes typisk 2-4 år efter skaden er sket.

Det kan derfor forklare i hvert fald en del af det kraftige fald i erstatninger efter 2006.

9.4. Forebyggelse af arbejdsskader: Hvad er perspektiverne?

På 10 år har de nuværende medlemmer af FOA fået udbetalt 2.2 mia. kroner i erstatning. Det svarer til, at der årligt udbetales 226.184.841 kr. til medlemmerne i erstatninger.

FOAs medlemmer tjente i juni 2010 ca. 320.000 kr. (gennemsnitsbruttoløn inkl. pension) om året ved fuldtidsbeskæftigelse (Kilde: Det Fælleskommunale Løndatakontor).

Hvis alle arbejdsskader kunne forebygges, svarer det derfor til, at man årligt kunne ansætte mindst 700 ekstra fuldtidsansatte medarbejdere på plejehjem, sygehuse og daginstitutioner.

10. Køn, sektor og anerkendelse af arbejdsskader

Mandlige medlemmer af FOA får i højere grad anerkendt deres arbejdsskade end kvindelige medlemmer af FOA.

Ved ulykker får 75 procent af mænd og 72 procent af kvinder anerkendt deres arbejdsskade. Ved den oftest forekommende ulykke, overbelastningsskader, er anerkendelsesprocenten dog ens for begge køn, nemlig 63 procent.

Table 8. Anerkendelsesprocent for ulykker fordelt på køn. 2000-2009.

Ulykker	Mænd	Kvinder
Uoplyst	57 %	55 %
Kontakt med farlige stoffer	84 %	77 %
Fald/Styrt	87 %	91 %
Faldende genstande / Stød på genstande	90 %	90 %
Skåret	89 %	89 %
Klemt eller mast	Uoplyst ²	92 %
Overbelastning m.v.	63 %	63 %
Støj	Uoplyst ²	43 %
Psykisk chok	62 %	59 %
Vold/bid/stik	90 %	91 %
Ulykker i øvrigt	75 %	70 %
I alt	75 %	72 %

Ved erhvervssygdomme får de mandlige FOA-medlemmer anerkendt 22 procent af deres skader mod 19 procent blandt de kvindelige medlemmer.

Blandt andet får mænd anerkendt 14 procent af deres anmeldte psykiske sygdomme, hvor kvinder får anerkendt 3 procent. Omvendt får kvinder anerkendt flere rygsygdomme end mænd.

Table 9. Anerkendelsesprocent for erhvervssygdomme fordelt på køn. 2000-2009.

Erhvervssygdomme	Mænd	Kvinder
Hudsygdomme	75 %	84 %
Høresygdomme	32 %	Uoplyst ²
Andet	17 %	9 %
Lungesygdomme	35 %	31 %
Kræftsygdomme	Uoplyst ²	9 %
Skulder- og nakkesygdomme	5 %	1 %
Armsygdomme	4 %	3 %
Andre sygdomme i bevægeapparatet	7 %	1 %
Rygsygdomme	20 %	32 %
Psykisk sygdom/gener	14 %	3 %
Uoplyst	Uoplyst ²	13 %
I alt	22 %	19 %

² Der er færre end 5 anerkendte sager, og derfor er anerkendelsesprocenten uoplyst.

11. Anerkendte arbejdsskader og sektor

Da FOAs medlemmer arbejder i et meget kønsopdelt arbejdsmarked, er det også relevant at se på anerkendelsesprocenten i faggrupper og sektorer.

Der er relativt store forskelle i anerkendelsen af arbejdsskader mellem sektorerne. Anerkendelsesprocenten er højest i Social- og Sundhedssektoren med 52 procent. Herefter følger Teknik- og Servicesektoren (47 procent) og Pædagogisk Sektor (43 procent) og Kost- og Servicesektoren (36 procent).

Tabel 10. Anerkendelsesprocenter for sektorer

	I alt	Ulykker	Erhvervssygdomme
Social- og Sundhedssektor	52 %	73 %	23 %
Teknik- og Service	47 %	77 %	13 %
Pædagogisk Sektor	43 %	72 %	10 %
Kost- og Servicesektor	36 %	67 %	13 %
FOA i alt	49 %	73 %	20 %

Medlemmer i Social- og sundhedssektoren får anerkendt flere erhvervssygdomme end andre medlemmer, det gælder især i forhold til rygsygdomme.

Medlemmer i Teknik- og Servicesektoren får anerkendt flere ulykker end andre medlemmer. Det skyldes givetvis, at medlemmerne bliver udsat for andre typer ulykker end medlemmerne i øvrigt, blandt andet færre overbelastningsskader.

Tabel 11 nedenfor viser anerkendelsesprocenten for de 6 største faggrupper i FOA.

Tabel 11. Anerkendelsesprocenter for faggrupper. 2000-2009.

	I alt	Ulykker	Erhvervssygdomme
Social- og sundhedsassistenter	54 %	74 %	24 %
Social- og sundhedshjælpere	51 %	72 %	22 %
Sygehjælpere	50 %	72 %	28 %
Pædagogmedhjælpere	47 %	74 %	15 %
Hjemmehjælpere	49 %	73 %	21 %
Dagplejere	39 %	69 %	8 %
FOA i alt	49 %	73 %	20 %

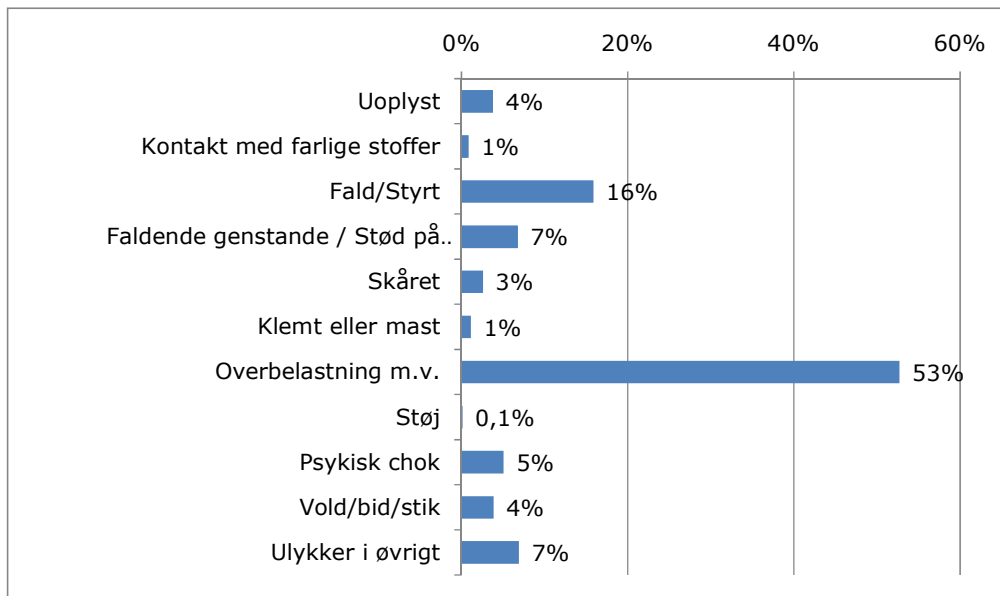
Den laveste anerkendelsesprocent ses hos dagplejere. Her får 39 procent anerkendt deres arbejdsskader, og kun 8 procent får anerkendt deres erhvervssygdom.

I toppen finder vi de store faggrupper i Social- og Sundhedssektoren - social- og sundhedsassistenter og -hjælpere, sygehjælperne og hjemmehjælpere. De får alle anerkendt mellem 72 og 74 procent af de anmeldte ulykker. I forhold til erhvervssygdomme ligger sygehjælperne højest med 28 procent anerkendte erhvervssygdomme.

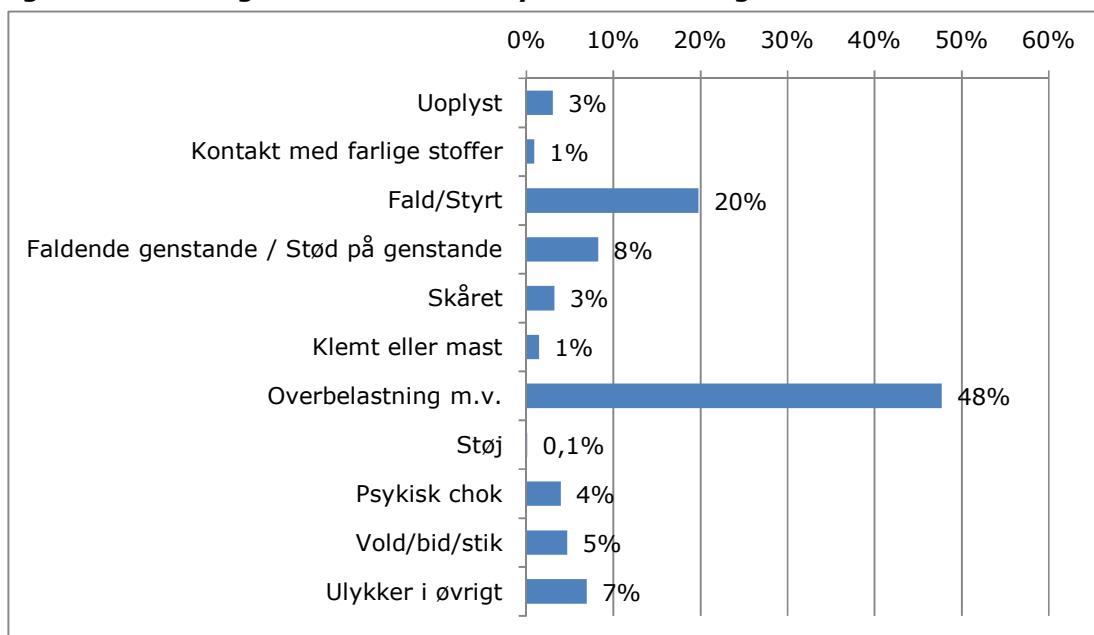
Pædagogmedhjælperne placerer sig i en mellemposition. Deres anerkendelsesprocent for ulykker er lige så høj som for faggrupperne i Social- og Sundhedssektoren, men for erhvervssygdomme ligger anerkendelsesprocenten kun på 15.

Bilag A. Arbejdsskader i Social- og Sundhedssektoren

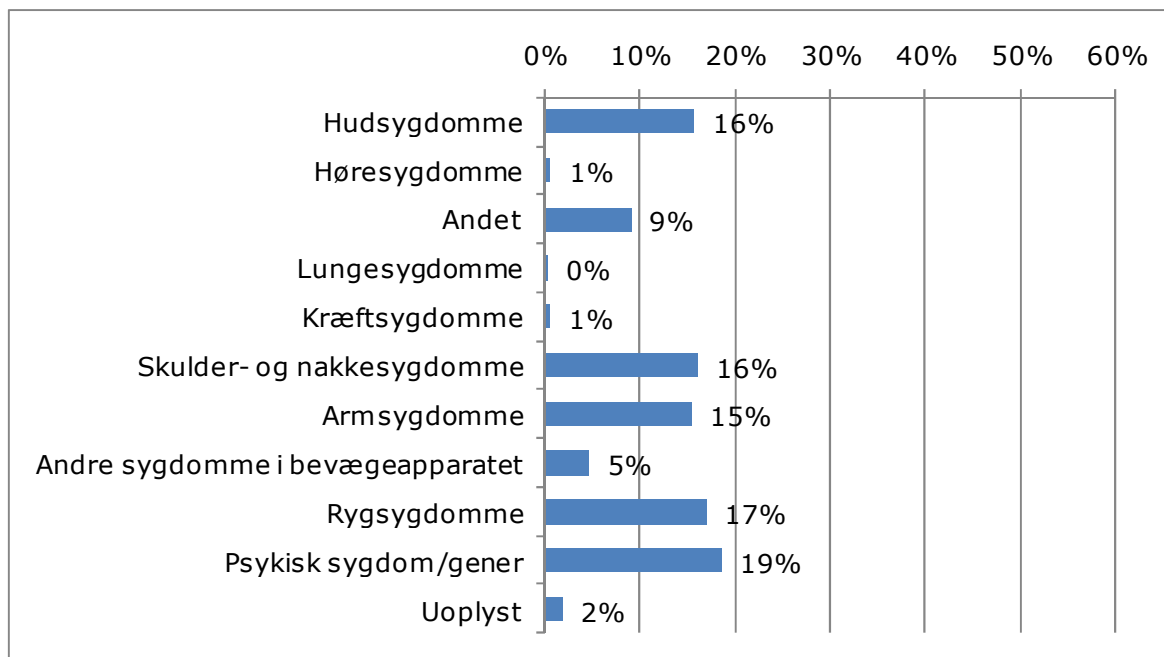
Figur 15. Fordelingen af anmeldte ulykker i Social- og sundhedssektoren 2000-2009.

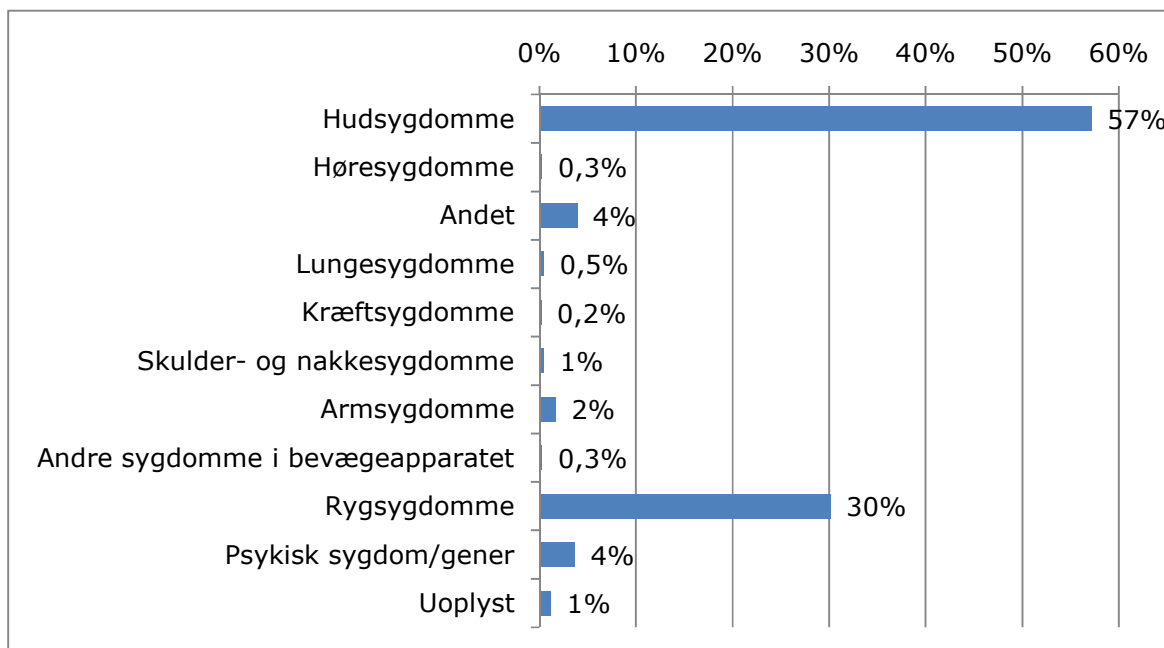
Figur 16. Fordelingen af anerkendte ulykker i Social- og sundhedssektoren 2000-2009.

Figur 17. Fordelingen af anmeldte erhvervssygdomme i Social- og Sundhedssektoren 2000-2009

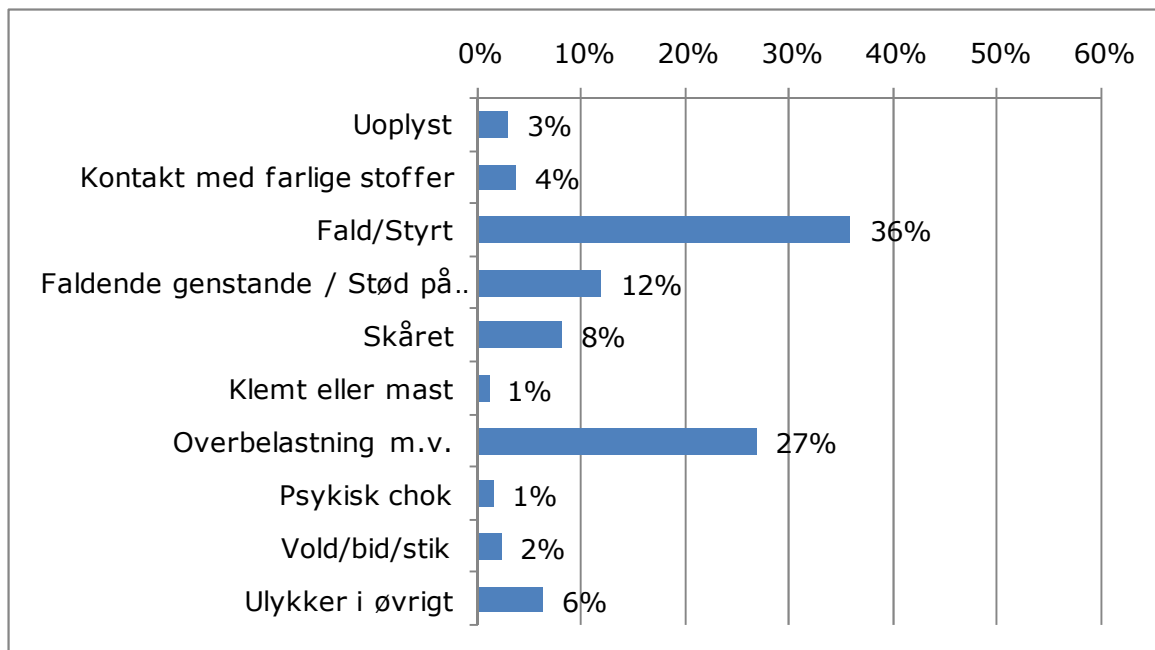

Figur 18. Fordelingen af anerkendte erhvervssygdomme i Social- og Sundhedssektoren 2000-2009

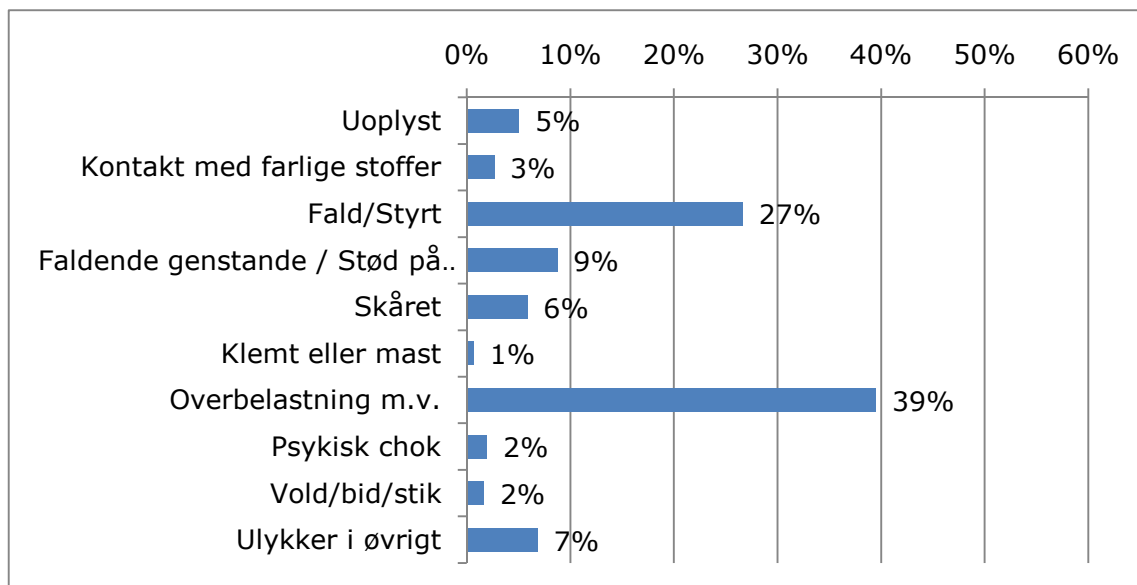

Bilag B. Kost- og Servicesektoren

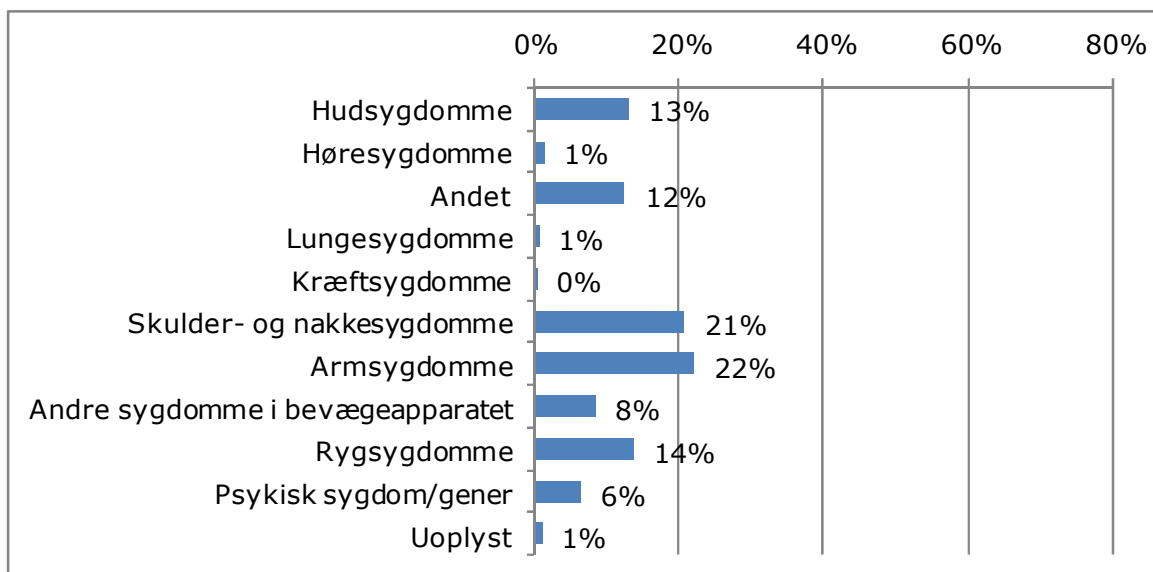
Figur 19. Fordelingen af anmeldte ulykker i Kost- og Servicesektoren 2000-2009.

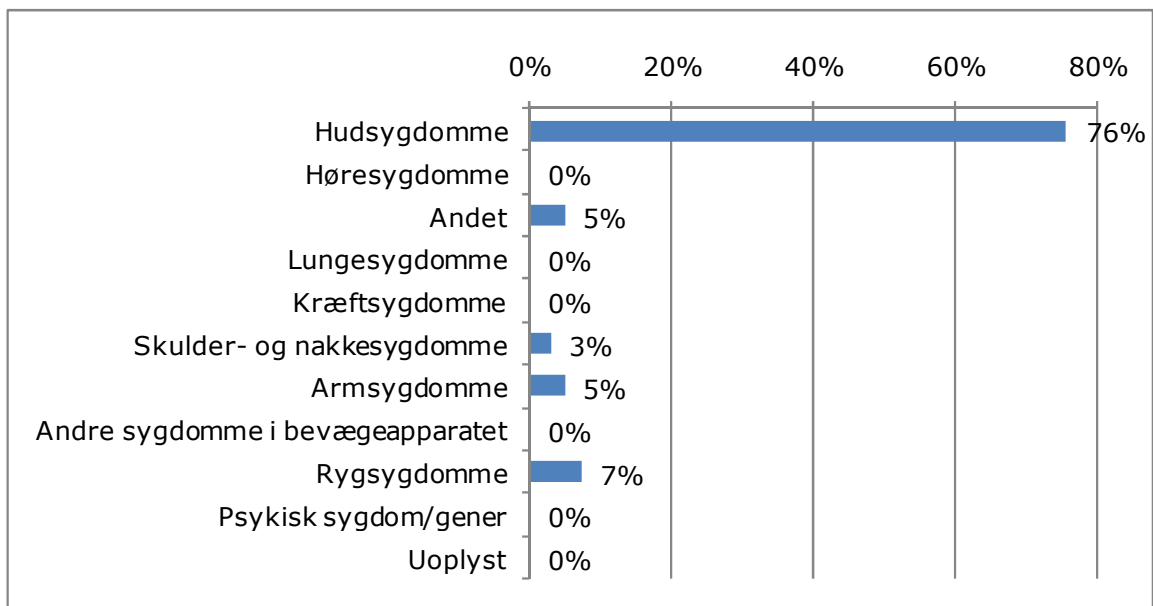
Figur 20. Fordelingen af anerkendte ulykker i Kost- og Servicesektoren 2000-2009

Figur 21. Fordelingen af anmeldte erhvervssygdomme i Kost- og Servicesektoren 2000-2009.

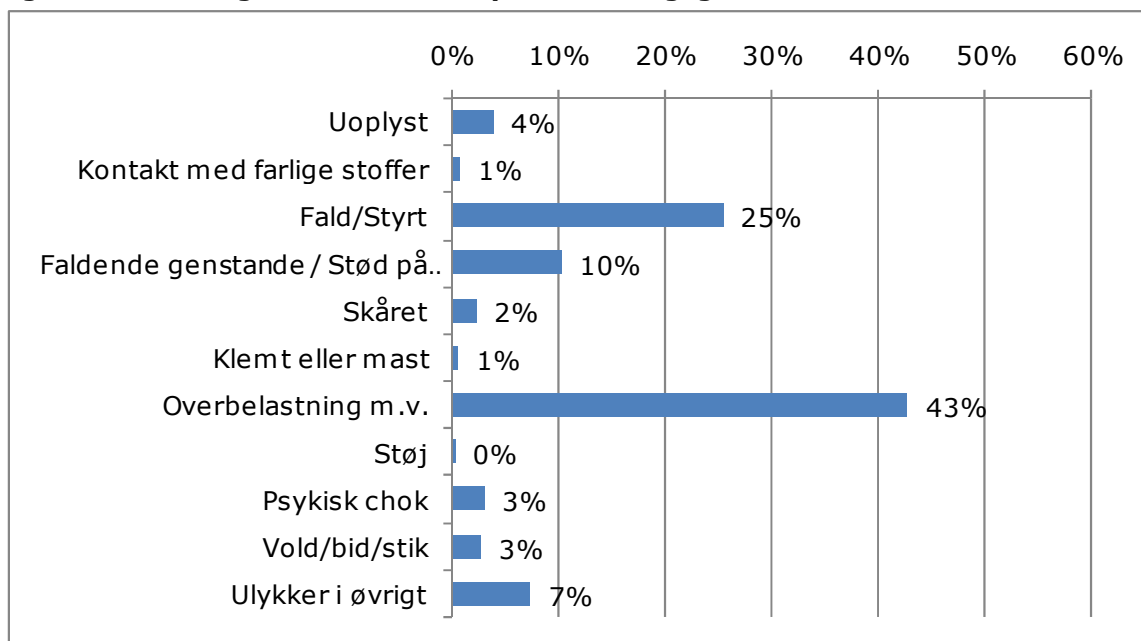

Figur 22. Fordelingen af anerkendte erhvervssygdomme i Kost- og Servicesektoren 2000-2009.

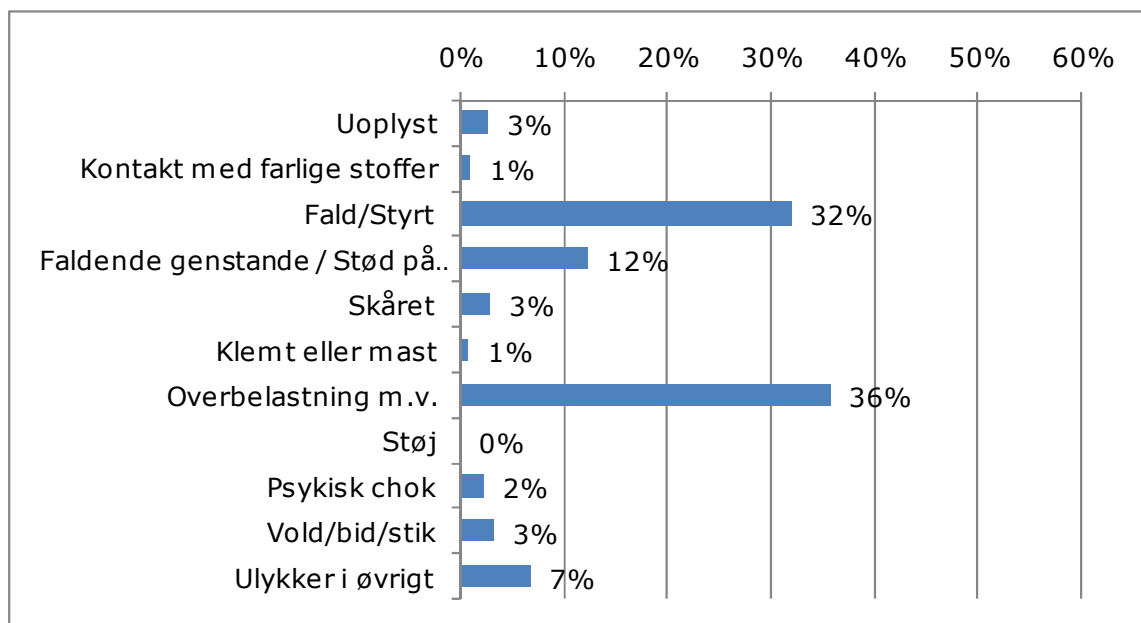

Bilag C. Pædagogisk Sektor

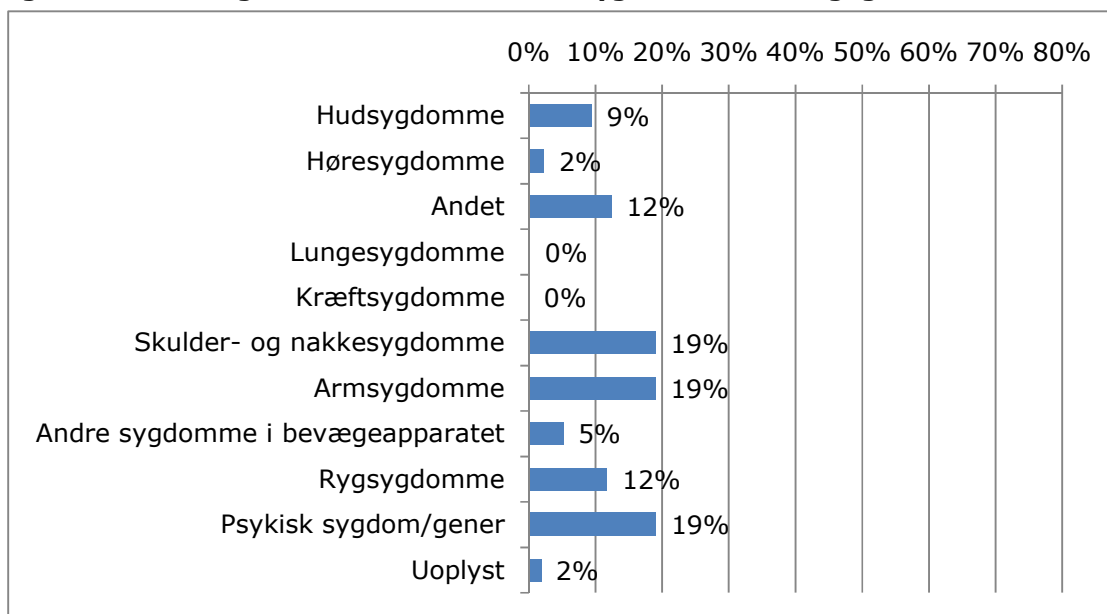
Figur 23. Fordelingen af anmeldte ulykker i Pædagogisk Sektor 2000-2009

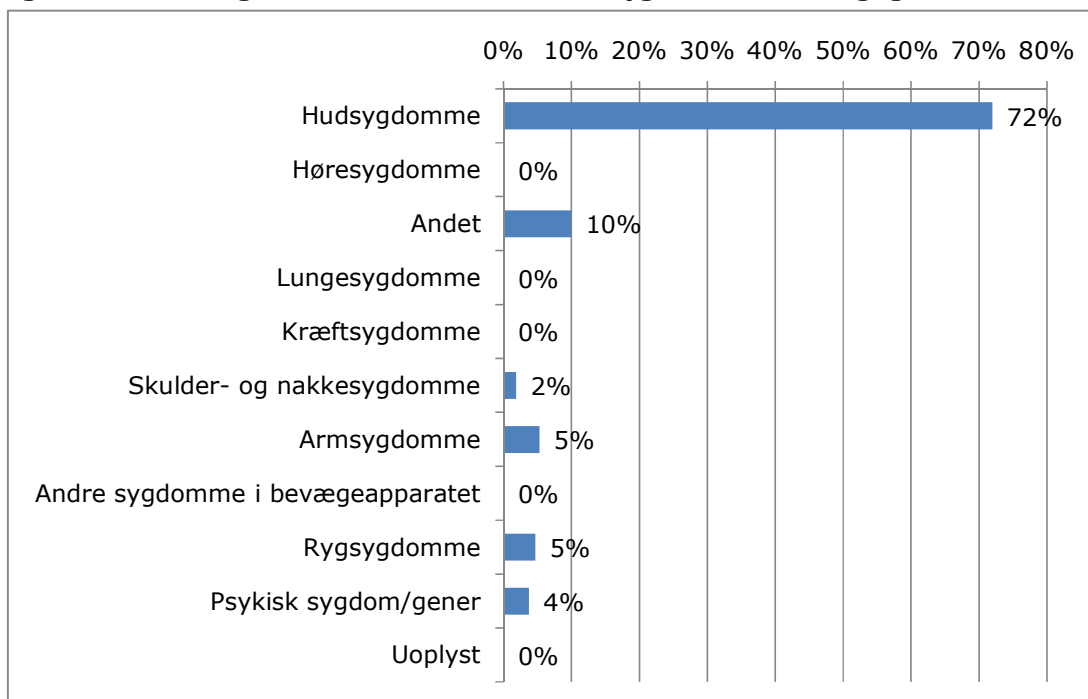
Figur 24. Fordelingen af anerkendte ulykker i Pædagogisk Sektor 2000-2009

Figur 25. Fordelingen af anmeldte erhvervssygdomme i Pædagogisk Sektor 2000-2009

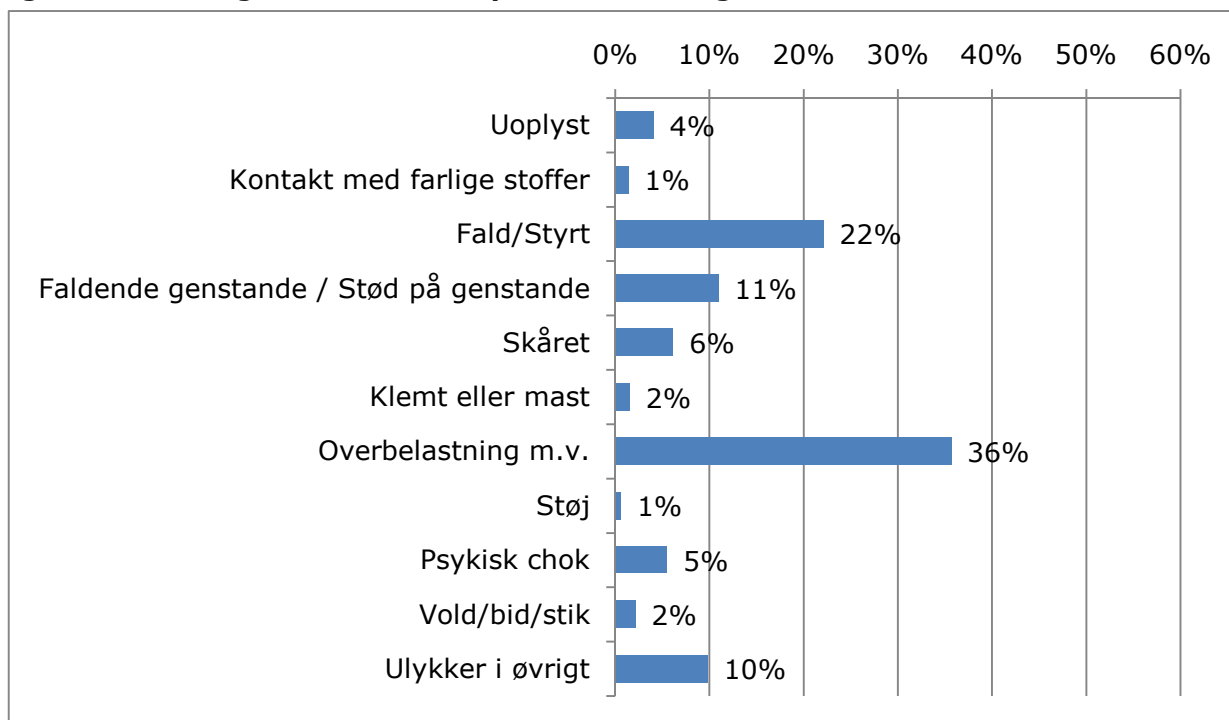

Figur 26. Fordelingen af anerkendte erhvervssygdomme i Pædagogisk Sektor 2000-2009

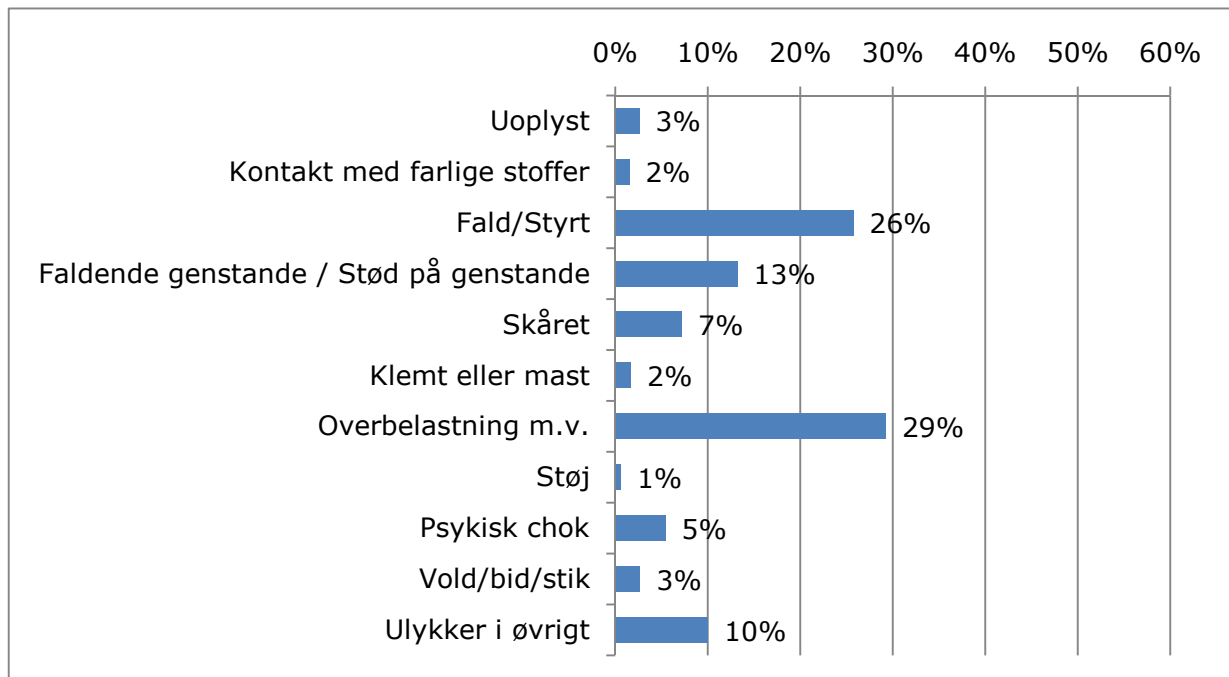

Bilag D. Teknik og servicesektoren

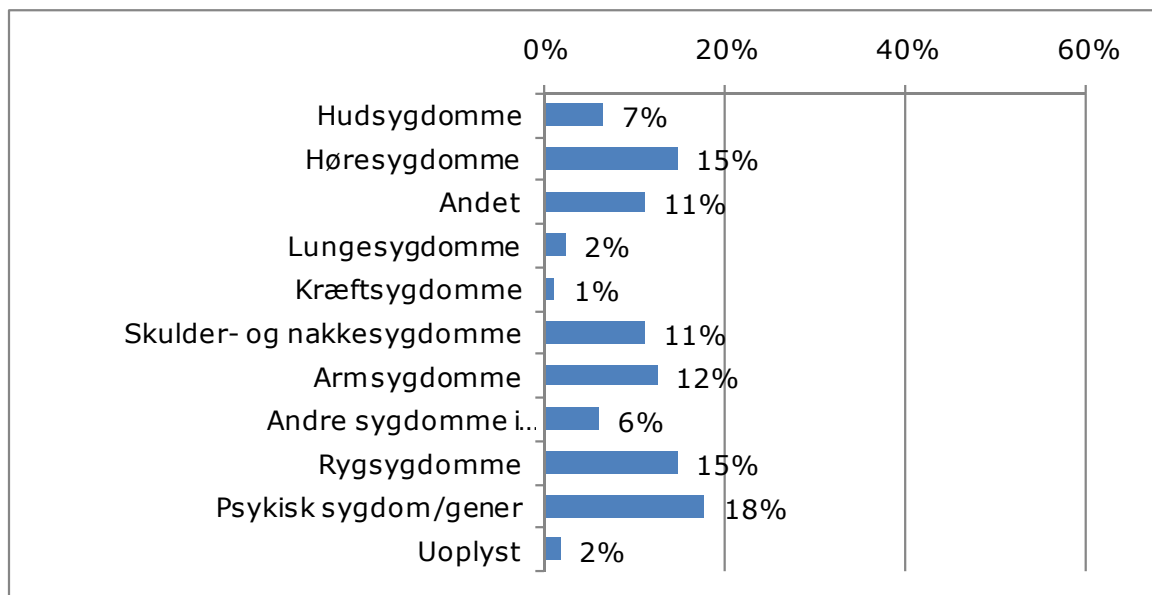
Figur 27. Fordelingen af anmeldte ulykker i Teknik- og Servicesektoren 2000-2009

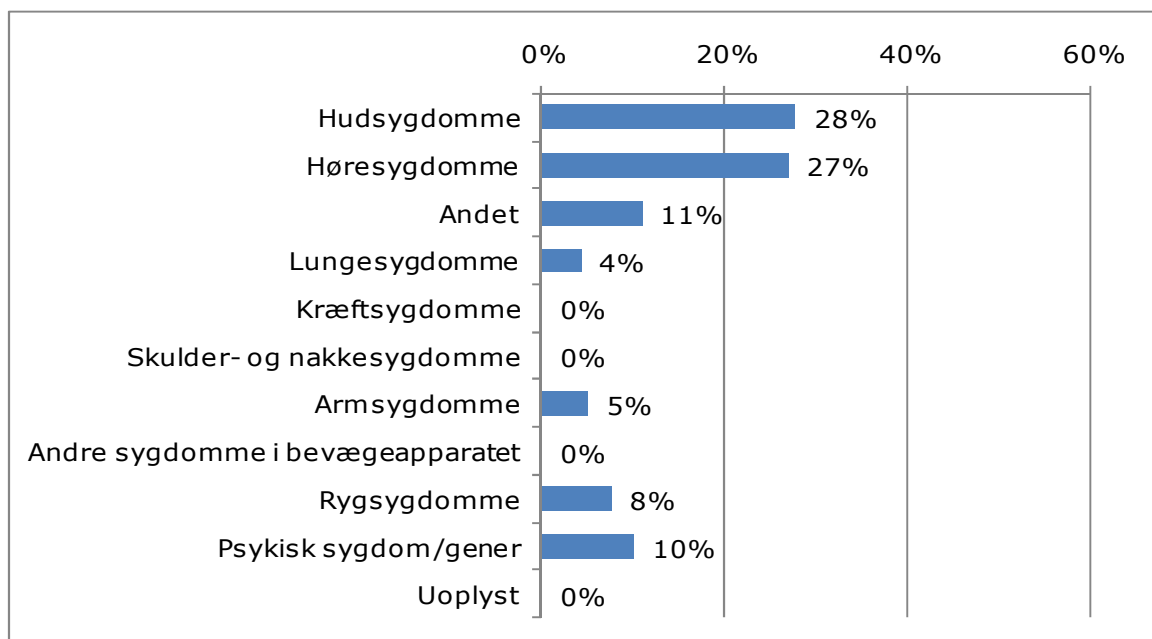
Figur 28. Fordelingen af anerkendte ulykker i Teknik- og Servicesektoren 2000-2009

Figur 29. Fordelingen af anmeldte erhvervssygdomme i Teknik- og Servicesektoren 2000-2009

Figur 30. Fordelingen af anerkendte erhvervssygdomme i Teknik- og Servicesektoren 2000-2009.

Bilag E. Antal anmeldte arbejdsskader i FOAs afdelinger

Tabel 12. Antal anmeldte arbejdsskader i 2008 pr. 1000 medlemmer. Fordelt på FOAs 42 afdelinger

	Antal anmeldte arbejdsskader pr. 1000 medlemmer
FOA 1	22
FOA Aalborg	19
FOA Bornholm	15
FOA Brønderslev	25
FOA Esbjerg	18
FOA Frederikshavn	26
FOA Frederikssund	21
FOA Guldborgsund	24
FOA Herning	23
FOA Hjørring	15
FOA Holbæk	20
FOA Holstebro	17
FOA Horsens	21
FOA Kolding	24
FOA Køge	20
FOA Lillebælt	21
FOA Lolland	23
FOA Mariagerfjord	14
FOA Midtjylland	27
FOA Nordsjælland	22
FOA Nordvestjylland	23
FOA Odense	31
FOA Randers	21
FOA Roskilde	25
FOA SOSU	23
FOA Silkeborg/Skanderb.	18
FOA Skive	18
FOA Svendborg	22
FOA Sydsjælland	22
FOA Sønderborg	32
FOA Sønderjylland	23
FOA Thisted-Morsø	15
FOA Varde	22
FOA Vejle	19
FOA Viborg	25
FOA Århus	28
KLS	22
LFS	13
PMF Fyn	16
PMF København Syd	10
PMF afdeling 1	16
PMF afdeling 4	12
I alt (gennemsnit)	22

Medlemmerne af FOA – Fag og Arbejde har en højere risiko for at blive ramt af arbejdsskader end befolkningen som helhed.

Det viser denne undersøgelse, som FOA har foretaget ved at sammenholde FOAs medlemsregister med Arbejdsskadestyrelsens opgørelser over arbejdsskader.

Typisk rammes forbundets medlemmer af skader og nedslidning, der skyldes overbelastning af ryg, skuldre, nakke og arme.

Psykiske sygdomme, hudlidelser og faldulykker står også for en stor andel af anmeldelserne.

Mandlige medlemmer af FOA får i højere grad anerkendt deres ulykker og erhvervs sygdomme end kvindelige FOA-medlemmer.

Der er store forskelle i anerkendelsen af arbejdsskader mellem sektorerne. Der anerkendes flest i Social- og Sundhedssektoren og færrest i Kost- og Servicesektoren.

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf.: 46 97 26 26
www.foa.dk